

באופן יסודי

עורכת העלון: עינב זין, מדריכה ארצית אגף א' לחינוך יסודי

יום החולין הזה הוא יום שיש בו חסד
ובחסדו שורות אליך נכתבות
קח את ידי עכשיו עשני מפויסת
ביום חולין כזה דרכינו מצטלבות
(רחל שפירא, "שיר של יום חולין")

היום יום אָחַד בְּשֶׁבֶת קִדְשׁ,
הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ תְלוּנִים אוֹמְרִים עַל
הַדְּרוֹכָן [...] (מתוך: סידור התפילה, תפילת שחרית)

דבר מנהלת אגף א' לחינוך יסודי

עמיתיי אנשי החינוך,

במסורת היהודית "שיר של יום" הוא כינוי למזמורים מספר תהילים ששרו הלויים בבית המקדש מדי יום ביומו בשעת הקרבת קורבן התמיד. ברבות השנים הפך "שיר של יום" למטבע לשון המציין את שגרת היום והשבוע. גם בשירה של רחל שפירא נעשה שימוש בביטוי זה, כשאצלה מודגש שזהו שיר של יום חולין: לא שיר המקבל את כוחו מן המעמד המקודש של הקורבן או התפילה, אלא דווקא משגרת החולין של האדם.

בעלון שלפניכם מוצגת התכנית "שיר של יום" שמטרתה העיקרית היא לאפשר פתיחת בוקר רכה ומשמעותית היוצרת אווירה נעימה והתורמת להמשכו של יום הלימודים בבית הספר. בעזרת פתיחת בוקר כזו אנו שואפים להכשיר בוגרים המכירים את השירים והפיוטים שהינם נכסי צאן ברזל של התרבות והמורשת ואת מלחיניהם ויוצריהם. ידוע לנו כי השירה פועלת מהאונה הימנית של המוח, ולכן היא מניעה רגשית וגורמת לתחושה של רוגע ושמחה. תלמידי בתי הספר שישירו במהלך השבוע מתוך פרטואר השירים המוצע להם, יעשירו וירחיבו את אוצר המילים והמשלב הלשוני שלהם. במהלך השבוע ילמדו הילדים על השירים במגוון תחומי דעת. החיבור הרב-תחומי בין המוזיקה לספרות, להיסטוריה, למורשת וללשון יוצר מרחב למידה משמעותית. כולנו מקווים כי באמצעות השירים הללו נצליח לקשור את התלמידים לעושר התרבות-מוזיקלי של המורשת ולטעת בהם הרגשת הזדהות והשתייכות.

בברכה,
אתי סאסי
מנהלת אגף א' לחינוך יסודי

תוכן העניינים

1. נושא מרכזי על סדר היום והפעם...

- הרחבה על התכנית "שיר של יום"
- הזמר העברי כמייצג את המורשת התרבותית
- סרטון "שיר של יום"
- ההזדמנויות הטמונות במוזיקה לפיתוח תפקודי לומד ולקידום הישגים

2. להגביה עוף - עדויות מהשדה

- בית החינוך "תומר רחל", מעלה אדומים

3. צו קריאה

- How playing an instrument benefits your brain / Anita Collins

4. מידע ועדכונים שוטפים

- וועדה מלווה לבתי"ס היסודיים
- קול קורא לבתי הספר היסודיים בתחום התרבות היהודית ישראל
- קול קורא למעבדות
- יום לציון היציאה והגרוש של היהודים ממדינות ערב ואיראן

1. נושא מרכזי על סדר היום והפעם...

"שיר של יום"

לכל יום יש שיר אחר, לכל יום המנגינה וכך כל יום שֶׁרָק עוֹבֵר נוֹתֵן לִי שִׁיר בִּמְתָנָה

(יעקב סתר)

במחצית השנייה של שנה"ל תשע"ז יתחיל יישומה של התכנית "שיר של יום" בכ-300 בתי ספר יסודיים במגזר הממלכתי-יהודי ובמגזר הערבי. התכנית היא יוזמה משותפת של המינהל הפדגוגי, המזכירות הפדגוגית ומינהל עובדי הוראה.

מטרת התכנית היא לפתוח את יום הלימודים באווירה משמעותית, נעימה ובריאה.

במסגרת התכנית יבחרו בתי הספר מדי שבוע שיר אחד מתוך מאגר שירים הכוללים בתכנית, ומדי בוקר ובמשך כל השבוע יפתחו את יום הלימודים בשירה משותפת למורים ולתלמידים של השיר הנבחר. בהמשך יתקיים שיח רגשי של המורה עם התלמידים הקשור לחיי היום יום של הילדים או לתוכן השיר. במהלך השבוע יתקיים לימוד בין-תחומי מעמיק אודות השיר (במסגרת שיעורי תרבות יהודית-ישראלית, מוזיקה, מפתח הלב וחינוך לשוני).

בשיחה הכיתתית ניתן לאפשר לתלמידים לאכול ארוחה קלה (פרי, ירק, חטיף בריאות ועוד). הניסיון המצטבר מלמד שתלמידים רבים מגיעים לבתי הספר בלי שאכלו ארוחה קלה בבית, ולמעשה ארוחת הבוקר הראשונה שלהם היא בהפסקת עשר. הדבר מוביל, לעתים קרובות, לתחושות של רעב אצל התלמידים, לעייפות ולחוסר ריכוז. באמצעות התכנית "שיר של יום, בוקר בריא" יאפשרו בתי הספר לכלל התלמידים לפתוח את יום הלימודים לאחר שאכלו ארוחה קלה ומזינה.

הרחבה על תכנית "שיר של יום"

<http://meyda.education.gov.il/files/yesodi/alon/alon11/shir.pptx>

סרטון המדגים את התכנית בביה"ס 'הדר השרון', מועצה אזורית לב השרון:

[קישור לסרטון](#)

הזמר העברי כמייצג את המורשת התרבותית

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yesodi/alon_haagaf/alon11/shir_moreshet

ההזדמנויות הטמונות במוזיקה לפיתוח תפקודי לומד ולקידום הישגים

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yesodi/alon_haagaf/alon8/music

2. להגביה עוף - עדויות מהשדה והפעם...

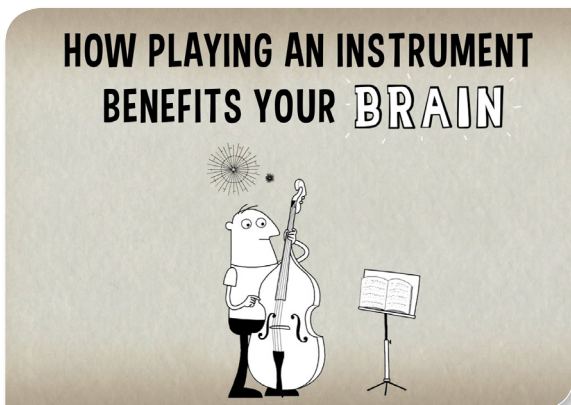
בית החינוך "תומר רחל", מעלה אדומים

הצוות החינוכי בבית החינוך "תומר רחל" פיתח את התכנית "שיר בוקר" בהלימה ליעדי משרד החינוך בתחומי העברית ובמורשת תרבות ישראל. התכנית מזמנת עיסוק אינטרדיסציפלינרי בזמר העברי ותורמת לפיתוח תפקודים חושיים-תנועתיים, קוגניטיביים, בין-אישיים ותוך-אישיים.

[להמשך קריאה](#)

3. צו קריאה

How playing an instrument benefits your brain / Anita Collins

ההקשבה למוזיקה מעוררת ומפעילה אזורים רבים במוח. נגינה מגבירה את הפעילות המוחית ומדומה לאימון מוחי. ד"ר אניטה קולינס, מוזיקאית ומרצה, מסבירה בארבע דקות את ההשפעות החיוביות של המוזיקה על המוח (קיים תרגום לעברית).

4. מידע ועדכונים שוטפים

סבסוד פעילויות חווייתיות לבתי הספר היסודיים בתחום התרבות היהודית ישראלי

תכנית הלימודים בתרבות יהודית ישראלית מכוונת ליצירת זהות ושייכות ליהדות כתרבות, שפה ולאום בקרב בוגרי מערכת החינוך הממלכתית. זהות ושייכות שבנויות על יחס של כבוד ומקום לגוונים השונים של היהדות כתרבות ייחודית ומשפיעה בקרב תרבויות העמים. מאפייני ההוראה-למידה המתאימים ליצירת זהות ושייכות תואמים את מאפייני הלמידה המשמעותית וביתר שאת שמים דגש על למידה חווייתית במסגרת הפעילות הכיתתית ומעבר לה.

לשם העמקת האופי החווייתי של הלמידה ותגבור היקף הפעילויות החווייתיות מאפשר משרד החינוך לבתי הספר לקבל תמיכה תקציבית לשתי פעילויות חווייתיות בהיקף של 20 ש"ח לכל תלמיד בשנת הלימודים תשע"ז.

להרחבה ופרטים ראו:

<http://meyda.education.gov.il/files/yesodi/alon/alon11/kolkore.doc>

מידע והסבר קצר על הוועדה המלווה בבתי הספר היסודיים.

✓ שותפות

הוועדה משמשת פורום מלווה, מייעץ ותומך בגיבוש וביישום מדיניות פדגוגית, ניהולית וכלכלית של בית הספר. הוועדה מממשת את המחויבות המשותפת והמובחנת לאיכות העשייה החינוכית בבית הספר. הוועדה מייצגת את התכנית בהנהלת בית הספר בכלל ובמינהל בפרט.

✓ "אחריותיות"

במובן של מתן דין וחשבון באמצעות דיון על תכניות העבודה

✓ מסגרת שיח משותף

לכלל הגורמים המעורבים והמשפיעים על העשייה הבית ספרית

✓ חשיבה תקופתית מוסדרת

על כל התשומות, התהליכים והתוצרים של בית הספר

מנהל בית הספר - אחראי, מרכז ומנהל את עבודת הוועדה

קול קורא למעבדות

משרד החינוך, מינהל פדגוגי באמצעות אגף מו"פ ניסויים וזמנים מזמין אותך להשתתף בפיתוח מענה חדשני, לאתגר גדול עמו מתמודדת מערכת החינוך. הפיתוח יבוצע במסגרת מסלול המעבדות!

פרטים בקישור הבא:

<http://agafmopedu.wixsite.com/labs>

יום לציון היציאה והגרוש של היהודים ממדינות ערב ואיראן

אגף מורשת מנגיש פעילויות לבתי הספר כגון: מערכי שיעור בנושא, צפייה ודיון בקטעי סרטים, סיפורי יהודים שעלו לארץ מארצות האסלאם (מאגר מנציחי מורשת. כמו כן ביום רביעי ה-30 בנובמבר יתקיים שיעור סינכרוני לכיתות ז-ט בנושא: **המן הסלע הזה נוציא לכם מים** - סיפורי עלייה בשנות ה-50. השיעור יתקיים בין השעות 11:00-11:45. יש להירשם לשיעור מראש, פרטי ההרשמה לשיעור.

כל הפעילויות נמצאות [באתר מורשת קהילות ישראל](#) באגף מורשת